

રામુ – બમ્બઈ કા બાબુ

હૃદયસ્થ-હરનીશ જાની

મારા બાળપણના મીત્રની વાત કરું છું. તેનું નામ રામુ – રામુ પરીખ. આજે 65 વરસની ઉંમરે તે મુંબઈમાં રહે છે. આખું જીવન તેણે મુંબઈમાં ગાળ્યું છે. મળવા જેવી વ્યક્તિ છે.

તેનો એક શોખ છે. અમેરીકા જતા સગાંવહાલાંઓની બેગો ગોઠવવાનો. તેના લગભગ વીસેક સગાંવહાલાં અમેરીકામાં રહે છે. હવે તેના આ શોખનો કોઈને વાંધો હોય એમ મને નથી લાગતું. મને તો નહીં જ. બહાર ગામના લગભગ બધાં સગાંવહાલાં એના મુંબઈના ખીરાનગરના ઘરેથી જ એરપોર્ટ જવા નીકળે છે. અમને એરપોર્ટ પર લેવા પણ એ જ આવે છે. હું અમદાવાદથી અમેરીકા જવા સવારે નીકળું. મુંબઈ ઉતરીને સીધો એને ઘરે જાઉં. બપોરે રામુ એટલા જ પ્રેમથી મારી બેગો જોશે અને કહેશે, 'લાવ, ચાવી. મને ખબર છે કે તેં અંદર લોચા ભર્યા હશે.' રામુથી કોઈની વાત ખાનગી નથી. તે એટલા હક્કથી આપણને કહે કે આપણે એને આપણી બેગની ચાવી તો આપીએ અને ધન્યતા પણ અનુભવીએ. મારી 'સેમસોનાઈટ'ની બેગ જોઈને કહે, 'મને ખાતરી છે કે તારી બેગના લોકનો કોડ 000 હશે. તું ડોબો જ રહ્યો. અમેરીકા જઈને પણ તું ના સુધરે.'

રામુ મારી બેગના કોડ વીશે ખરો હતો. ખરે જ, મેં નવી લીધેલી બેગના લોકનો કોડ ફેરવવાની તસ્દી નહોતી લીધી. પછી તે મારી બેગ ખોલશે. મારી બેગની બધી વસ્તુઓ એ જોશે. પછી તે મારા તરફ જોશે. પછી આંખો ઉપર ચઢાવી કહેશે, 'અલા, આ અથાણું તો લઈ જવાતું હશે ? તું અમેરીકા રહે છે કે અલીબાગમાં? નુવાર્કના એરપોર્ટ પર ફેંકાવી દેશે. એના કરતાં ઓક ટ્રી રોડ પર પટેલ બ્રધર્સમાં જજે. ત્યાં બે પૈસા વધારે થાય પણ સારો-ચોખ્ખો માલ મળશે.'

હવે એક અગત્યની વાત. રામુએ કદી મુંબઈ છોડ્યું નથી. પરદેશ જોયો નથી. પછી હું સમજાવું કે મારી પત્ની હંસાની બહેને ખુબ પ્રેમથી, ઘરે બનાવેલું આ અથાણું આપ્યું છે. પછી મારી બેગ ચેક કરશે. 'અલા, આટલી બધી ચોપડીઓ કોના માટે લીધી છે? ગુજરાતી ચોપડીઓ જ વાંચવી હતી તો અમેરીકા શા માટે ગયો? આ રઘુવીર ચૌધરી કોણ છે ? કોઈ બાવો હશે. આ

શરીફા વીજળીવાલા? એ તે કાંઈ નામ છે? આ કુમારપાળ કોણ છે? તું ધાર્મિક ક્યારનો થઈ ગયો? ત્યાં એની પત્ની પુર્ણિમાનો અવાજ આવશે. 'ચોપડીઓ છોડ એ તારો વીષય નહોય.'

બીજી એક અગત્યની વાત રામુએ ઈંગ્લીશ મીડીયમવાળી વડોદરાની એમ.એસ.યુની.માંથી ગુજરાતીના વીષયમાં બી.એ. કર્યું છે. પછી મારા શર્ટ-પેંટ ગોઠવશે. પછી ચીસ પાડશે. 'તારી વાઈફ માટે શું લીધું ? એકે સાડી નથી દેખાતી ! તું સાવ ડોબો જ રહ્યો.' પછી પુર્ણિમા તરફ જોઈને કહેશે, 'એકબે કલાક એને કલાનીકેતનમાં લઈ જવો પડશે. એને બે ત્રણ સાડીઓ અપાવીએ.' હું દલીલ કરું કે અમેરીકામાં હંસાને સાડીઓ પહેરવાના બહુ ઓછા પ્રસંગ આવે છે. 'અલા, તું ડોબાનો ડોબો રહ્યો. તને સ્ત્રીઓમાં શી સમજ પડે? મને કોઈ સ્ત્રી બતાવ કે જેને સાડી ના ગમતી હોય? તું તે કાંઈ માણસ છે?'

અમારું મીલન તેર વરસની ઉંમરે રાજપીપલા હાઈ સ્કુલના આઠમા ધોરણમાં થયું હતું. હું સાતમા ધોરણમાં પાસ થયો હતો અને રામુ નપાસ થવાથી આઠમા ધોરણમાં હતો. તેનો પહેલો સવાલ એ હતો કે, 'તેં દેવ આનંદનું 'મુનીમજી' પીકચર જોયું છે?' ત્યારે ગામના એક માત્ર થીયેટરમાં દેવ આનંદની એ ફીલ્મ ચાલતી હતી. મેં જવાબ આપ્યો, 'ના.'. તેણે મને નવાજ્યો, 'તું સાવ ડોબો છે.' જ્યારે વાસ્તવમાં, હું ફર્સ્ટ ક્લાસમાં પહેલે નંબરે પાસ થયો હતો. પછી કહે કે, 'મારે તને હોશીયાર બનાવવો પડશે.' તેણે મને સમજાવ્યું કે જો હિન્દી ભાષાના પેપરમાં પાસ થવું હોય તો ફીલ્મો જોવી પડે અને તો જ હિન્દી પાકું થાય. આમ જોઈએ તો એક રીતે એની વાતમાં કાંઈક દમ હતો. તે હિન્દીના પેપરમાં પાસ થયો હતો અને બાકીના બધા વીષયોમાં – ગુજરાતીમાં પણ – તે નપાસ થયો હતો. ફીલ્મોને કારણે વાત વાતમાં થોડું હિન્દી પણ બોલતો : 'આદમી કામ કા માલુમ લગતા હૈ'; 'તુમ મુઝે સમજને કી કોશીશ કરો.' વગેરે.. એક વાત ચોક્કસ હતી કે રામુને ભણવા કરતાં ફીલ્મો અને કપડાંમાં વધુ રસ રહ્યો છે. મને યાદ છે કે ઈતીહાસના ક્લાસમાં પંચોલી સાહેબે મૌખિક પરીક્ષામાં પુછ્યું કે, 'આપણા દેશના રાષ્ટ્રપતીનું નામ બોલો.' રામુએ જવાબ આપ્યો. 'રાજેન્દ્રકુમાર.' સાહેબે ગુસ્સે થઈને સામે પુછ્યું, 'રાજેન્દ્રકુમાર?' અને રામુભાઈ તો ગુંચવાયા! 'તો તો પછી જવાહરલાલ હશે.'

એ નપાસ થયો છે એનો વસવસો એને જરાય નહોતો. મને તો લાગે છે કે એ નપાસ થયો છે એ વાતનો કદાચ એને ખ્યાલ પણ ન હતો. અને એ વાતનો ખ્યાલ હોય તોય, નપાસ થયાનો તેને આનંદ હતો. ક્લાસમાં તે સીનીયર હતો. એટલે એ ઓટોમેટીક ક્લાસ મોનીટર બની ગયો હતો.

મને એક જ વાતનો વસવસો હતો. એના શરીરનો બાંધો બહુ સરસ હતો. એટલે રમતના મેદાનમાં કબડ્ડીમાં એની ટીમ હમ્મેશાં જીતતી. મારું શરીર તદ્દન સુકલું. મને જોઈને કહેતો : 'તારું શરીર તો જો! સાવ ડોબો છે. ક્લાસમાં પહેલો નંબર આવે તેથી તું હોશીયાર ન ગણાય. તેં કાંઈ ધાડ નથી મારી. શરીર કસાયેલું હોવું જોઈએ. સીનેમામાં સીટ માટે ઝઘડો થાય તો તું તારી સીટ કેવી રીતે બચાવીશ? અરે, ટીકીટની લાઈનમાં ધક્કામુક્કી થાય, તો ટીકીટ કેવી રીતે મેળવીશ? લોકોને 'ડોબા'ની જેમ તારા પહેલા નંબરનું સર્ટીફિકેટ બતાવવાનો છે?'

આમ, રામુ મારો કાયમનો મીત્ર બન્યો અથવા તો એમ કહો કે મને એણે એનો મીત્ર બનવા દીધો. આમ જોઈએ તો રામુ જેને મીત્ર ગણે, એ છોકરો પોતાની જાતને ભાગ્યશાળી માનતો. મારા સ્કુલ યુનીફોર્મના શર્ટ અને ચક્રી તેને નહોતાં ગમતાં. તે અમેરીકન સ્ટાઈલની ચક્રી પહેરતો. તેણે પહેલું કામ મારા બાપુજીને સમજાવવાનું કર્યું : 'હરનીશના કપડાં મારા દરજી પાસે સીવડાવવાનાં. તમારો દરજી જાતે 'ડોસો' છે. એટલે ડોસા જેવા કપડાં સીવે છે.' મારા બાપુજીએ હસતાં હસતાં તેની વાત માની. રામુ મને તેના દરજી પાસે લઈ ગયો. મારા બાપુજીને રામુ ગમતો. ગામના બધા જ મોટા માણસોને તે ગમતો. એ હમ્મેશાં હસતો રહેતો. પુરો બીન્દાસ. મારા બાપુજી મને એનો દાખલો આપતા કે, 'રામુ જેવો હોશીયાર થા.'

રામુને ક્લાસમાં કોઈ વીષયના કોર્સની ખબર ન હોય; પરંતુ મુંબઈના એક્ટરોની લેટેસ્ટ ફેશનની જાણ રહેતી. નવા એક્ટર રાજેન્દ્રકુમારે ફીલ્મ 'તુફાન ઔર દીયા'માં પટ્ટાવાળો બુશર્ટ પહેર્યો હતો. બીજે દીવસે એવું કાપડ શોધી કાઢ્યું અને એવો જ બુશર્ટ સીવડાવ્યો. એકાદ મહીનામાં ફીલ્મફેરમાં કાંઈ નવું જોયું. પછી તેવું સીવડાવ્યું અને પેલો બુશર્ટ ક્લાસમાં કોઈને વેચી દીધો. મને યાદ છે. એક વખતે તેણે એવો પંદર જ દીવસ પહેરેલો બુશર્ટ મને ભેટ આપ્યો. સ્કુલમાં છોકરાઓ કહેતા : 'ઓહ, રામુનો બુશર્ટ? તેણે તને બકરો બનાવ્યો.' બીજે દીવસ એને એની ભેટ મેં પાછી આપી દીધી.

એક વાત, રામુને રસોઈમાં બહુ સમજ પડે. પત્નીને મદદ પણ કરે. કોઈ કલાકારની ચીવટથી તે શાક સમારતો. રામુ સ્ત્રીઓની બધી વસ્તુ ખરીદવામાં પણ હોશીયાર. મેં એ જ પુરુષ એવો જોયો, જેને શોર્પીંગ ગમતું હોય. તેથી તેની પત્ની પુર્ણિમા પોતાની સાડીની ખરીદી એની પાસે કરાવતી. રામુના દસ-બાર સગાં ન્યુ જર્સીમાં રહે છે અને એ બધાં એના જ ઘરે ઉતરે. એટલે એને ન્યુ જર્સીનું પુરું જ્ઞાન. અમેરીકાની બધી જ વસ્તુઓ એના ઘરમાં મળે. એક વખતે મારા ગોગલ્સ

પ્લેનમાં રહી ગયા. મેં એરપોર્ટથી ઘેર જતાં કહ્યું, 'હત્તારીની, ગોગલ્સ તો પ્લેનમાં રહી ગયાં!' તો એ કહે, 'ઘરે ચાલ, તને નવા 'રે બેન'ના 'સન ગ્લાસીસ' આપીશ. અને અલા, અમેરીકામાં કોઈ ગોગલ્સ નથી બોલતું અને તું ક્યાંથી એ શબ્દ પકડી લાવ્યો. તું અમેરીકા જઈને પણ ગામડીયો જ રહ્યો.'

રામુની મારે ચોક્કસ એક વાત કહેવી હોય તો કહું કે તે આખી જીન્દગી 'બેસ્ટ ડ્રેસમેન' તરીકે રહ્યો છે. મુંબઈમાં એની સાથે આપણે બહાર ગયા હોઈએ તો એ એન.આર.આઈ. લાગે અને આપણે આર.આઈ. લાગીએ! નાનપણમાં આઠમા ધોરણથી કે મેટ્રીક થતાં સુધી એ કદી ઈસ્ટ્રી વીનાનાં કપડાં પહેરીને ક્લાસમાં આવ્યો નથી. તે પૈસાદાર નહોતો; હા, છ બહેનો વચ્ચે એકનો એક ભાઈ હતો. એટલે ગીફ્ટના ઢગલા થતા. તે દેખાવડો હતો. અમે બધાં તેને 'સુનીલ દત્ત' કહેતા. કૉલેજ પછી એ મર્ફી રેડીયોના કેલેન્ડરોમાં દેખાતો. અમદાવાદમાં જ્યારે એક ફાર્મસીમાં એનો ફોટો જોયો, ત્યારે મેં તેને મુંબઈ પોસ્ટ કાર્ડ લખ્યું હતું. તે મને કૉલેજમાં કહેતો, 'યાર, તારા જેવું ભણવામાં મારું મગજ ચાલતું હોત તો, હું બહુ છોકરીઓને ફેરવતો હોત.' તેની વાત ખરી હતી. છોકરીઓને જોતાંમાં જ બધા ડાયલોગ તે ભુલી જતો. યોગેશ પુરોહીત અને હું એના પરમ મીત્રો. ક્લાસમાં અમારાં કપડાં લઘરવગર રહેતાં. તે કહેતો કે : 'કોઈ બીજા આવાં કપડાં પહેરે તો એમને મારી સાથે ચાલવા પણ ન દઉં.' એને અમારા વીના ચાલતું નહીં. રામુ કોઈ પણ પ્રકારની ચોપડીઓ નહોતો વાંચતો; ભણવાની એકેય ટેક્સ્ટ બુક પણ નહીં. તેમ છતાં પરીક્ષામાં પાસ થતો. કેવી રીતે થતો—એ વાત અલગ છે.

અમે કૉલેજ પતાવી દીધી. હું ટેક્સટાઈલની ડીગ્રી લઈને અમદાવાદની મીલમાં જોડાયો. અને રામુએ ગુજરાતી વીષય સાથે બી.એ. કરીને મુંબઈમાં મોડેલીંગ ચાલુ કર્યું. મર્ફી રેડીયોનાં કેલેન્ડરો પર એનો હસતો ચહેરો ચમકવા લાગ્યો. એનાં લગ્નમાં હું અને યોગેશ સુરત ગયા. મારે મીલની નોકરી છે. જાણીને એને દુખ થયું. 'ગયા જનમમાં સો 'બામણ' માર્યા હોય તેને 'મીલ'ની નોકરી મળે' એમ એ કહેતો. પરંતુ એ ગાળામાં મને અમેરીકન યુનીવર્સિટીમાં કેમેસ્ટ્રીમાં એડ્મીશન મળી ગયું હતું અને એકાદ મહીનામાં હું અમેરીકા જવાનો હતો. જ્યારે એને મેં એ વાત એના લગ્નમંડપમાં કહી, ત્યારે પરણતાં પરણતાં મને કહે કે : 'તું અમેરીકા જા. ત્યાં જ તારો ઉદ્ધાર થશે. જેમનું ઈન્ડીયામાં ઠેકાણું ન પડે, તેમને માટે અમેરીકા સારું.' હું કાંઈ બોલું તે પહેલાં કહે,

‘અમેરીકનોને તો આપણા લોકો ગમે. કારણ કે ત્યાં હલકાં જોબ કરવા કોઈક તો જોઈએ ને! (ત્યારે સાલ હતી 1969) તેનાં લગ્ન પછી, અમેરીકા આવતાં પહેલાં એને ન મળાયું. ત્યાર પછી મારે એની સાથે ચારપાંચ વરસ સમ્પર્ક ન રહ્યો. તે ગાળામાં એની મોડેલીંગ કેરીયરનો અન્ત આવ્યો. એ ક્યાં હતો તેની ખબર નહોતી. પાંચ વરસ પછી હું ઈન્ડીયા ગયો. ત્યારે તેને મળવાનું થયું. તે મુંબઈમાં જ ટેક્સટાઈલમાં, ‘બોમ્બે ડાઈંગ’ના સેલ્સવીભાગમાં કામ કરતો હતો. વેકેશન પછી દેશ છોડતાં પહેલાં મુંબઈ એને ત્યાં જ રહ્યો હતો. અને હવે તો મારો ને મારા કુટુંબનો શીરસ્તો બની ગયો છે કે અમેરીકાથી જઈએ તો રામુને ઘરે જ. અને અમેરીકા આવવા નીકળીએ ત્યારે પણ રામુના ઘરેથી જ.

2001માં જ્યારે 9/11નો ટેરરીસ્ટોનો હુમલો અમેરીકા પર થયો, ત્યારે હું એકલો ઈન્ડીયામાં હતો. દસેક દીવસ પછી ઘેર પત્ની સાથે વાતો કરી અને જલદી અમેરીકા પાછા ફરવાનું નક્કી કર્યું. સવારે અમદાવાદ છોડ્યું અને રાતનું પ્લેન પકડવા મુંબઈ રામુને ઘેર આવ્યો. આ વખતે મેં મારી બેગ બરાબર ગોઠવી હતી; છતાં રામુ જેનું નામ! મારી બેગ ગોઠવવા બેઠો. મારી બેગમાં ગુજરાતી ચોપડીઓ જોઈ એનો પીત્તો ગયો. તે કહે કે હજુ તારે આ બધી ચોપડીઓ વાંચવાની રહી ગઈ છે? આ ચોપડી કોણે લખી છે? ‘વીનોદ ભટ્ટ’ કોણ? આપણી સાથે ભણતો હતો તે? અને આ ‘કૃષ્ણાનું જીવનસંગીત’? ભજનોની ચોપડી છે? તું શ્રીનાથજીમાં ક્યારથી માનતો થઈ ગયો? તું ડોબો જ રહ્યો. અમેરીકામાં જલસા કરવાના કે આ બધું વાંચવામાં સમય બગાડવાનો? અને આ ‘કવીતા’ની ચોપડીઓ? તને યાદ છે? હાઈ સ્કુલમાં – પેલો દામો, જે કવીતા લખતો હતો અને જેને આપણે માર્યો હતો? ત્યારથી એણે કવીતા લખવાનું છોડી દીધું અને બીચારો સુખી થઈ ગયો. બાકી ક્યાંક ગુજરાતી ભણાવતો હોત. મારી તને એટલી જ સલાહ કે આ ચોપડીઓ અમેરીકા લઈ જવાનું છોડી દે.’ જો કે એને ખબર હતી કે હું એની વાત માનવાનો નહોતો. તે રાતે મારે ન્યુ યોર્કની ફ્લાઈટ લેવાની હતી. બપોરે મારી દીકરીના સાસરે મારે મળવા જવાનું હતું. મારી જાતે ટેક્સી લઈને નીકળી ગયો. છેક મોડી સાંજે આવ્યો. એણે બેગ તૈયાર રાખી હતી. એ મને જમીને એરપોર્ટ પર મુકી ગયો.

દસ દીવસ પહેલાં અમેરીકા પર થયેલ હુમલાના કારણે સીક્યુરીટી બહુ કડક હતી. સામાનમાં મારી પાસે એક બેગ જ હતી. તેને એક્સ-રેમાંથી પસાર કરી. મને પણ સમ્પૂર્ણ રીતે તપાસ્યો. મારી હેન્ડબેગ પણ અંદર હાથ નાખી નાખીને ચેક કરી. મુંબઈના સહારા એરપોર્ટ પર તો

જાણે યુદ્ધની તૈયારી હોય એમ લાગ્યું! ચારે બાજુ મીલીટરીના જવાનો ગોઠવાઈ ગયા હતા. લગભગ બે કલાકના ચેકીંગ પછી પ્લેનમાં બેસવા મળ્યું. ફ્લાઈટ તો સરસ પસાર થઈ.

ન્યુયોર્ક આવ્યું. ઈમીગ્રેશન પતાવી, કસ્ટમમાં જવા માટે સામાનના કન્વેયર બેલ્ટ પર મારી બેગ લેવા ગયો. પાંચ સાત ન્યુયોર્ક પોલીસ, લોકોને ત્યાં જતાં રોકતા હતા અને જે લોકો ત્યાં હતા, તેમને બહાર કાઢતા હતા. મેં જોયું તો ચાર ન્યુયોર્ક પોલીસના કમાન્ડો, એક જર્મન શેપર્ડ કુતરા સાથે મારી બેગને ઘેરીને ઉભા હતા. જ્યારે બેગ લેવા ગયો ત્યારે તેમાંના એકે પુછ્યું, 'ઈઝ ધીસ યોર બેગ?' મેં હા પાડી. એક કમાન્ડોએ મને ધક્કો મારી ફ્લોર પર સુવડાવી દીધો. અને મારા પર એક પગ મુકીને ઉભો રહ્યો. અને મારી તલાસી લેવા માંડ્યો. ટેરરીસ્ટના હુમલા પછી અમેરીકા વધારે સજાગ બનશે એમ મને લાગતું તો હતું જ; પરંતુ મારા દેશનો મીજાજ આટલો બદલાશે એનો ખ્યાલ નહોતો. જે અમેરીકા છોડ્યું હતું, તે બીજું હતું અને આ અમેરીકા તદ્દન જુદું હતું. મેં જોયું તો કુતરો મારી બેગને જોઈને-સુંઘીને ભસ્યે જતો હતો. કમાન્ડો મને અને મારી બેગને ઘસડીને બાજુની રુમમાં લઈ ગયા. અને સવાલોની ઝડી શરુ થઈ. ક્યાંથી આવ્યો? કેટલા દીવસ ત્યાં રહ્યો? ક્યાં ક્યાં ફર્યો? વગેરે.. વગેરે.. હું અમેરીકન સીટીઝન હતો એ એક રાહત હતી. મારા ડ્રાઈવીંગ લાયસન્સ પરથી તેમણે મારો હીસ્ટ્રી શોધી કાઢ્યો. તેમને કાંઈ વાંધાજનક ન મળ્યું. તેમને વાંધો હતો તો તે મારી બ્રાઉન ચામડીનો અને બેગને જોઈને ભસતા કુતરાનો. તેમણે મને મારી બેગમાં શું છે તેની પુછપરછ કરી. મેં જણાવ્યું કે પુસ્તકો અને કપડાં છે. તેમણે બેગ ખોલવા કહ્યું. મેં જરાય ગભરાયા વીના બેગ ખોલી.

મેં જોયું તો મારા બધાં પુસ્તકો ગાયબ હતાં અને તેની જગ્યાએ પાંચ-સાત કીલો 'મોહનલાલ મીઠાઈવાળા'ની મીઠાઈઓનાં બોક્સીસ હતાં! જેવી બેગ ખોલી કે કુતરાએ જોર જોરથી ભસવા માંડ્યું. મેં જોયું કે સાથે સાથે તેની પુંછડી પણ પટપટતી હતી. લાગ્યું કે આ કુતરો કોઈ ઈન્ડીયનને ઘેર ટ્રેઈન થયો હશે. ન્યુયોર્ક પોલીસને મીઠાઈઓમાં સમજ ન પડી. મારી પાસે બોક્સીસ ખોલાવ્યાં. એટલી વારમાં કસ્ટમ ઓફીસરો પણ ધસી આવ્યા. મારી પાસે આ એગ્રીકલ્ચરલ પ્રોડક્ટ - 'મોહનલાલ મીઠાઈવાળા'ની મીઠાઈઓ બહાર નખાવી દીધી. મારી બેગની એકે એક વસ્તુને ચકાસીને ફંફોસી અને પછી મને બે કલાકની માથાકુટ પછી જવા દીધો.

આ દરમીયાન એક પોલીસ પેલા કુતરાને થાબડતો હતો ને કહેતો હતો : 'બેડ ડોગ' હવે આ 'બેડ' એટલે 'સારું' કે 'ખરાબ'? મને સમજ ન પડી. પરંતુ મારે રામુને શું કહેવું ? રામુ આમ તો 'ગુડ'; પણ આમ થોડો 'બેડ'! બરાબર ને?

—હૃદયસ્થ હરનીશ જાની

લેખક હવે સદેહે આપણી વચ્ચે નથી; પણ તેઓ વીપુલ હાસ્યસાહીત્ય સર્જ ગુજરાતી હાસ્યજગતને સમૃદ્ધ કરી ગયા છે.

તેઓ કહેતા કે, 'હું જીવનમાં એવાં એવાં પાત્રોને મળ્યો છું કે વર્ષો પછી પણ તેઓ મારો પીછો જ નથી છોડતાં. મારા મગજમાં તેમનું ચીત્ર, વર્તન, સ્વભાવ હજી વર્ષોથી અટવાય, અથડાય, મારી અડફેટે ચડે. મારે એમને મારા લેખોમાં ઉતારવાં છે.'

અમારા વારંવારના અતીશય ઘોંચપરોણાથી તેમણે થોડાંક પાત્રો વીશે લખ્યું. 'મારા દાજીબાપુ' પછી 'વ્યાસસાહેબ', 'અંધેરી નગરી અને ગંડુ રાજા', 'હાર્વી વીલીયમ્સ', 'એક ઈઝરાયલી' વગેરે તેમના લેખો આ શ્રેણીના છે. લખીને તેઓ પહેલાં મને મોકલતા. અમે પછી તે અમારી 'સન્ડે ઈ.મહેફીલ'માં પ્રકાશિત કરતા.

આ લેખ તે પહેલાનો August 1, 2011નો લખાયેલો છે. આ 'રામુ'ને તમે એક વાર વાંચો તો, એ મુખ્બઈનું એક વીશીષ્ટ પાત્ર ભુલાય ખરું કે?

વહાલા હરીશભાઈની કલમને સો સલામ!

હૃદયસ્થ : હરનીશ જાની

સમ્પર્ક : હંસા જાની - NJ-USA - Phone : +1-609-585-0861

'સન્ડે ઈ.મહેફીલ' – વર્ષ: પંદરમું – અંક: 429 – June 23, 2019

'ઉંઝાજોડણી'માં અક્ષરાંકન: ઉત્તમ ગજ્જર - uttamgajjar@gmail.com

@ @ @ @

Have you ever visited : <http://www.gujaratilexicon.com> ?

More than **3,63,92,000** Gujarati Language lovers have visited

<http://www.gujaratilexicon.com>

More than **1,29,25,000** have visited Digital Bhagwadgomandal

<http://www.bhagwadgomandal.com>

More than **10,82,000** have visited Lokkosh

<http://lokkosh.gujaratilexicon.com>

More than **13,11,000** have visited Global-Gujaratilexicon

<http://global.gujaratilexicon.com>

@ @ @ @

ગુજરાતી ભાષાની આવી, સર્જાયેલી અને સર્જતી પ્રશીષ્ટ-જીવનપોષક કૃતીઓ
વાંચવાનો શોખ અને અવકાશ હોય તો, તમારું નામ, આઈડી, સરનામું, કોન્ટેક્ટ નંબર..

વગેરે માહિતી લખી અમને ઈ.મેલ લખજો..

તમને પણ અમારી આ 'સન્ડે ઈ.મહેફીલ', દર પંદર દીવસે એક મેલ સાથે

આમ, પીડીએફરુપે મળતી રહેશે..

-ઉત્તમ ગજ્જર - uttamgajjar@gmail.com અને

-મૈત્રી શાહ - maitri@gujaratilexicon.com

@ @ @ @ @ @ @ @